

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/GV/2019/425

BETREFT: sponsorborden bij hartstarters aan schoolgebouwen.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 4 maart 2019.

1.2. Verzoeker

[A], dagelijks bestuurder, [B] vzw .

1.3. CZB

Bij e-mail van 4 maart 2019 wordt de vraag aan het secretariaat van de Commissie bezorgd. Met een e-mail van dezelfde datum wordt de vraagsteller uitgenodigd voor de zitting van 11 maart 2019.

2. INHOUD van de VRAAG

vzw [B] focust zich op de problematiek van “Plotse hartstilstand buiten het Ziekenhuis”. In overleg met het kabinet van mevr. Hilde Crevits, Minister van Onderwijs, en de Task Force EHBO op school, heeft de vzw eind 2016/begin 2017 een AED Fundraising Schoolproject opgestart. Met het project tracht men zo veel mogelijk scholen in Vlaanderen méér hartveilig te maken door, waar het opportuun is, een Hartstarter (AED) buiten aan de straatkant van de schoolinfrastructuur te plaatsen, zodat niet alleen de schoolcampus maar ook de omliggende woonwijken meer hartveilig worden. De hartstarters zijn hierdoor ook 24/7 bereikbaar en beschikbaar voor omwonenden en passanten.

De aanwezigheid van een publieke hartstarter aan een school kadert niet alleen in het streven naar een zo groot mogelijke publieke beschikbaarheid van AED's, maar is tevens een voorwaarde om als school in aanmerking te kunnen komen voor een subsidie voor de investeringen en/of exploitatiekosten voor het openstellen van schoolsportinfrastructuur

De financiering van de toestellen, de installatie en het onderhoud ervan wordt voor de duurtijd van het HeartSaver Schoolproject (actueel 5 jaar, bij de opstart in 2016 acht jaar) georganiseerd via fundraising bij lokale ondernemers (middenstand, vrije beroepen, handelaars, kmo's,...), lokale serviceclubs & lokale organisaties. Steden en gemeenten worden altijd geïnformeerd over het lokaal project en kunnen dus ook mee participeren indien zij dit wensen. Zij betalen in dat geval meestal - geheel of gedeeltelijk - het jaarlijkse onderhoudscontract van de AED gedurende de projectduur.

Als tegenprestatie worden de sponsors uitgenodigd om een basisopleiding reanimatie en defibrillatie te volgen in de school en worden hun namen en/of logo's op een discreet aluminium sponsorbord geplaatst (48 cm op 48 cm), dat naast de AED Buitenmuurkast aan de schoolmuur wordt geplaatst aan de straatkant gedurende de duurtijd van het project. Omwille van de beperkte grootte van het sponsorbord, zijn de namen en logo's enkel leesbaar indien men juist voor het bord staat en dus niet vanaf de straatkant.

De vraagsteller stelt erop toe te zien dat er geen bedrijven of organisaties worden gecontacteerd voor het project die niet verenigbaar zijn met de "normen/waarden" van onderwijsinstellingen. (Zo worden bv. geen sigarettenfabrikanten, dancings, gokbedrijven, dating sites, organisaties gelinkt met pornografische activiteiten e.a. aangeschreven of worden geen namen/logo's van alcoholische dranken, ... vermeld)

Aan de Commissie wordt de vraag gesteld of de sponsorborden buiten aan de schoolmuur aan de straatkant naast de AED Buitenmuurkast mogen geplaatst worden en indien niet, of de borden dan wel binnen de campus mogen geïnstalleerd worden.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1. Datum en uur: 11 maart 2019 om 13u.

3.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs en kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

3.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt samengesteld:
De heer Jean Dujardin, waarnemend voorzitter.

Hilde Timmermans, Thijs Streng en Etienne Becuwe, leden.

3.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- [A], vraagsteller.

3.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1. Regelgeving

** Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997*

Art. 51

§ 4. Een schoolbestuur dat mededelingen toelaat die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, waakt erover dat:

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen;

2° facultatieve activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen, behoudens indien deze mededelingen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° bedoelde mededelingen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° bedoelde mededelingen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

** Codex Secundair Onderwijs*

Art. 10

Een schoolbestuur dat sponsoring of mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, toelaat, waakt erover dat :

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen vrij blijven van bedoelde mededelingen;

2° activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen, behoudens indien deze mededelingen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° sponsoring en bedoelde mededelingen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° sponsoring en bedoelde mededelingen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

**Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.*

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

4.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving bevoegd is.

4.3. Advies

4.3.1. Mededelingen die de verkoop van producten of diensten bevorderen.

De onderwijsregelgeving regelt het statuut van mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen. Dergelijke mededelingen zijn niet absoluut verboden. De decreetgever heeft er wel strikte beperkingen voor ingesteld.

In het basisonderwijs moet het schoolbestuur er over waken dat de door het bestuur verstrekte leermiddelen en de verplichte activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen. Onder leermiddelen en activiteiten moet worden verstaan alles wat noodzakelijk is om de eindtermen te realiseren, de ontwikkelingsdoelen na te streven of de in het eigen leerplan opgenomen doelstellingen te realiseren. Het betreft alles wat daartoe aangewend wordt in de klas bij het opvoeden en leren: leermiddelen (leerboeken, agenda, geografische kaarten, foto's, folders, brochures e.a.), didactisch materiaal (video, audio, film e.a). Elke reclameboodschap (tekst, foto) bij leermiddelen of verplichte onderwijsactiviteiten die bepaalde bedrijven, producten of

merken onder de aandacht brengt of suggereert is in strijd met het decretaal verbod betreffende reclame.

De onderwijsregelgeving voorziet wel een uitzondering op het verbod op reclameboodschappen bij facultatieve activiteiten in het basisonderwijs. Er mag sponsorvermelding zijn. De sponsorvermelding moet wel verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstelling van de school en ze mag de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

In het secundair onderwijs geldt dat de leermiddelen vrij moeten blijven van mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen. Met leermiddelen wordt bedoeld dat wat in het noodzakelijke onderwijsprogramma in ruime zin gebruikt wordt bij het leren. Ook activiteiten (zowel verplichte als facultatieve) moeten vrij zijn van die mededelingen maar ook hier voorziet de regelgeving in de uitzondering op het verbod zoals die voor het basisonderwijs voor de facultatieve activiteiten geldt. Met respect voor de aldus omschreven grenzen kan het schoolbestuur verder een eigen beleid voeren op het gebied van reclame en sponsoring. De principes die de school daarbij hanteert, worden overlegd binnen de schoolraad en moeten in het schoolreglement worden verwoord. Verder kan een bedrijf/organisatie zich in een school enkel manifesteren mits uitdrukkelijke toestemming van het schoolbestuur en/of directie.

4.3.2. Toepassing

De vraag heeft betrekking op een project waarbij automatische externe defibrillatoren (AED's) of hartstarters worden geïnstalleerd aan de buitenzijde van de schoolinfrastructuur, met als doelstelling niet enkel de school maar ook de omliggende woonwijken meer hartveilig te maken. De toestellen, de plaatsing en het onderhoud ervan worden gefinancierd door de vraagsteller die een fundraisingcampagne opzet bij lokale ondernemers, serviceclubs en organisaties. De namen of logo's van deze sponsors worden vermeld op een metalen bord (48 cm op 48 cm) dat men wenst aan te brengen naast de AED buitenmuurkast aan de straatkant van het schooldomein.

De Commissie heeft in het verleden geoordeeld dat een (bescheiden) vermelding als sponsor van bedrijven of organisaties die de school ondersteunen aanvaardbaar is, voor zover deze sponsorvermelding zich enkel richt tot de gebruikers van de school of het gesponsorde goed en niet tot de buitenwereld, zodat kan worden vermeden dat aanvaardbare sponsorvermelding echte reclame wordt (m.b.t. een schoolbus, zie de adviezen CZB/V/KBO/2003/29, CZB/V/KBO/2004/44 en CZB/V/KBO/2008/217; m.b.t. een chalet, zie het advies CZB/V/KBO/2011/287).

De Commissie kan er evenwel niet omheen dat de voorliggende vraag betrekking heeft op een toestel dat dan wel aan het schooldomein geplaatst wordt, maar uitdrukkelijk bedoeld is om ook de buitenwereld ten goede te komen, en dat het moeilijk denkbaar is een sponsorbord los te koppelen van de locatie van het toestel zelf. Nu het sponsorbord zoals de vraagsteller het ter zitting voorstelt, naar het oordeel van de Commissie ook geen vermeldingen bevat die verder gaan dan de toegelaten discrete sponsorvermelding, acht de Commissie het te verantwoorden in dit specifieke geval toe te staan dat het bord zichtbaar is van buiten de school.

De Commissie besluit dan ook, met de gegevens waarover zij thans beschikt en onder voorbehoud van de verdere concrete uitwerking van het project, geen bezwaar te zien tegen het plaatsen aan de straatkant van de schoolinfrastructuur van een aluminium bord naast de AED-buitenmuurkast, met vermelding van de namen van de sponsors, met dien verstande dat de sponsorvermeldingen verenigbaar moeten zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken

en doelstellingen van de school en de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang mogen brengen. Voor zover als nodig voegt de Commissie daar nog aan toe dat scholen er dit verband ook over dienen te waken te allen tijde het decretaal verbod inzake politieke propaganda en activiteiten na te leven.

Volledigheidshalve vestigt de Commissie er de aandacht op dat hierbij geen afbreuk wordt gedaan aan haar bevoegdheid om met betrekking tot het voorgelegde project uitspraak te doen over individuele klachten over schendingen van de hoger vermelde decretale principes inzake reclame.

4.3.3. De Commissie komt tot volgend advies:

Het plaatsen van een bescheiden sponsorbord aan de buitenzijde van de schoolinfrastructuur naast een hartstarter die ook bedoeld is voor gebruik door de buitenwereld, is voor de Commissie toelaatbaar in zoverre de sponsorvermeldingen verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school en de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

Brussel, 11 maart 2019

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Jean Dujardin
Waarnemend Voorzitter